

Preek n.a.v.
Markus 10:17-22
DE RIJKE JONGELING
door

Ds. A M den Oudsten

tussen
1920- 1924
predikant te
Dinteloord en Prinsenland

DE RIJKE JONGELING

Zingen psalm 32: 1
Lezen Wet des Heeren
" Math: 19: 13-26.
Zingen Psalm 51: 1
" 130: 1en 2
" 24: 5

Het grote verschil tussen den Farizeeër en den Tollenaar uit de bekende gelijkenis was niet, dat de Farizeeër naar de wet zo onberispelijk geleefd had en de Tollenaar zich niet om God of gebod had bekommerd; maar dit was het grote verschil, dat de tollenaar, ontdekkend licht des Geestes had, waarbij hij zichzelf bezag, en de farizeeër dat licht niet bezat.

Indien, de farizeeër zich bij het. ontdekkend licht des Geestes had gezien, dan was hij ook achter, in den tempel gaan staan, **naast** - ja zoo mogelijk nog **achter** den tollenaar. Dan had hij ook zijn ogen niet durven, opslaan, en dan had hij ook op zijn borst geslagen, evenals de tollenaar, en uitgeroepen: „O. God; wees mij farizeeër genadig." Dan had hij. niet gezegd" wat hij nu zei, zich beroemende op zijn deugden en daden; maar, geroepen: Heere! ik ben maar een wit gepleisterd graf van buiten wel schoon: maar van binnen ben ik vol dorre doodsbeenderen. Het buitenste van den drinkbeker heb ik wel gereinigd, maar het binnenste heb ik onrein gelaten". Dan had hij het uitgeschreeuwd: „Heere, ik ben nog slechter, dan den tollenaar; want die tollenaar heeft laten zien wat hij is, en ik heb Den de mensen met een schijn van godzaligheid bedrogen." Dan had hij zich niet den beste van de besten, maar den slechtste van de slechten, den grootste der zondaren genoemd.

Zoo' zou de Farizeeër bij ontdekkend licht des Geestes gedaan hebben. . .

En als de tollenaar eens niet dat ontdekkend Licht had gehad,

dan, zou, hij in de eerste plaats niet opgegaan zijn .naar den tempel om te bidden; maar misschien in 't geheel niet naar den tempel zijn schredengericht hebben.

En als hij het gedaan had, dan zou hij gegaan zijn om te spotten, om te zien welke huichelaars en geveinsden er zo naar den Tempel gingen om daarna op "de straten van Askalon hun zonden bekend te maken, en uit te bazuinen: "Ziet, zulk een volk gaat naar den Tempel!" Om te besluiten met deze woorden: "Een tempelganger ben ik niet Wat ik ben, dat ben ik; maar ik ben gelukkig geen schijnheilige, geen huichelaar zoals er zo vele naar den tempel gaan.

Zoo is immers de roemtaal van de eigengerechtigde wereldling want och wij moeten de eigengerechtigheid niet alleen zoeken bij den vromen Farizeeër; zij is evenzeer bij den openbaar goddeloze te vinden. Die beroemt zich toch immers evenzeer op zichzelf, dat hij zooveel beter is, dan de "godsdienstige".

Zonder ontdekkend licht zou de tollenaar zich boven den farizeeër gesteld hebben, en met het ontdekkende licht zou de farizeeër zich beneden den tollenaar hebben geacht. Doordat genadelicht leert men immers een ander uitnemender achten dan zichzelf.

Zonder die ontdekkende genade komt niemand op den weg ten leven, wordt hij nooit een zondaar voor God, en wordt hij steeds beter in eigen oog en meent hij ten slotte, dat hij wel voor den Heere kan bestaan.

Dat gebrek openbaarde zich ook zo duidelijk bij den rijken jongeling, waarbij wij, mocht het zijn met ontdekkend licht des Geestes, enige ogenblikken wensen stil te staan.

Tekst : Marcus 10 : 17-22:

"En als Hij uitging op den weg, liep een tot Hem, en voor Hem op de knieën vallende, vraagde Hem: Goede Meester, wat zal ik doen, opdat ik het eeuwige leven beërve? En Jezus zei tot hem: Wat noemt gij Mij goed? Niemand is. goed dan één, (namelijk) God. Gij weet de geboden: Gij zult geen overspel doen;

Gij zult niet doden; gij zult niet stelen; gij zult geen valse getuigenis geven; gij zult niemand te kort doen; eer uwen vader en uw moeder.

Doch hij antwoordende, zei tot Hem: Meester, al deze dingen heb ik onderhouden van mijne jonkheid af.

En Jezus hem aanziende, beminde hem, en zei tot hem: Eén ding ontbreekt u: ga henen, verkoop alles wat gij hebt en geef het den armen, en gij zult een schat hebben in den hemel; en kom herwaarts, neem het kruis op en volg mij.

Maar hij treurig geworden zijnde over dat woord, ging bedroefd weg; want hij had vele goederen." ,

Zingen.

Wanneer gij deze tekstwoorden gelezen hebt moet gij niet verwachten, dat wij u een verklaring van alle woorden en een toepassing daarvan in deze predikatie zullen geven. Immers indien wij dat zouden doen, dan zou onze ruimte te klein zijn," omdat er over elk gebod in vers 19 genoemd, wel een prediking gehouden kan worden en wordt.

Het is ons voor dit ogenblik te doen om u den rijken jongeling overeenkomstig Gods Woord nader voor te stellen opdat wij onszelf zouden onderzoeken en beproeven.

Wij willen trachten u te bepalen:

- 1e. bij zijn hoopvolle ontmoeting met- en" ,
- 2e. bij zijn droevige scheiding van den Heere Jezus

1. Zijn hoopvolle ontmoeting.

De rijke jongeling ontmoette Jezus; nadat deze de kinderen had gezegend. Dat tijdstip heeft ons wat te zeggen: Ongetwijfeld is deze gemoedelijke en gevoelige jongeling er van onder den indruk gekomen. Hij zag daar Jezus van Nazareth gans anders dan als Hij door den Joodse raad hem werd afgeschilderd; die maar steeds over

Jezus spraken als een vraat en een wijnzuiper" of als een "Beëlzebul, den overste der duivelen". Immers hij had nu gezien hoe die zooveel gesmade Nazarener vol tedere liefde was voor de kinderen, die tot Hem gebracht werden, en hoe Hij niet wilde, dat de discipelen bestraffen, degenen, die de kinderen tot Hem brachten, Daardoor heeft ook hij vrijmoedigheid gekregen om tot Jezus te gaan. Want de Nazarener bleek toch geheel anders te zijn dan de, vijanden Hem voorstelden.

Zoo gaat net immers nog wel in het leven. Hoe dikwijls worden gaarne getrouwe leeraars door de vijanden der waarheid als beulen voorgesteld, Als mensen zonder gevoel, die er behagen in scheppen, als er zoo weinig mogelijk behouden worden, Omdat zij op de noodzakelijkheid der wedergeboorte wijzen, zoo nadrukkelijk het onderscheid aanwijzen tussen schijn en wezen, en valse gronden zoeken te ontnemen. Als de rijke jongeling Jezus juist het ontzaggelijke wee over de Farizeeërs en Schriftgeleerden had horen uitspreken, in plaats van de kinderen had zien zegenen; zou hij zeker niet zo'n vrijmoedigheid en lust gehad hebben om naar Jezus te lopen en Hem te vragen omtrent het Eeuwige leven. En toch is de Heere! Onveranderlijk dezelfde of Hij de kinderen zegent of het wee tegen de farizeeërs doet horen Voor degenen, die Hem kennen, maakt dat geen verschil, want zij weten het: Hij is niet gekomen om te verderven maar om te behouden maar voor degene die Hem niet kennen maakt het zo, n groot verschil.

Zo gaat het ook met de prediking Het maakt voor sommigen zulk een groot verschil, welke stof wordt behandeld. Zij zullen na de behandeling van de ene stof soms meer hoop hebben, dat het wel met hen is dan na de behandeling van een andere stof. Nog meer komt dat verschil voor hen uit of een "Boanerges", een zoon des donders Of een "Barnabas" een zoon der Vertrouwing het zelfde Woord brengt. Zo kwamen ook de bewoners van Jericho wel met hun klacht over het slechte water en het onvruchtbare land tot de meer zachte Eliza en niet tot den strenge Elia
Zoo ging dan na de kinderzegening de rijke jongeling met vrijmoedigheid en ongetwijfeld met veel hoop, dat de Heere ook op

hem wel zegenend de hand zou leggen, tot Jezus.

Maar ~ hij vergiste zich in dien lieven Heere Jezus.

En zo zijn er zo velen die zo gaarne spreken van den lieven Heiland, en zich evenzeer in Hem bedriegen, omdat de Heere zelf zich nooit laat misleiden, al komt den vorst der duisternis, in zijn schoonste gedaante, als een engel des lichts, tot Hem.

De jongeling dan kwam met grote vrijmoedigheid. Hij deed niet als Nicodemus, die om van niemand gezien te worden, uit vrees voor de mensen, des nachts kwam.

Oppervlakkig beschouwd heeft men van hem veel meer verwachting dan van Nicodemus.

Nicodemus, de schuchtere en vreesachtige, en de rijke jongeling met zoveel vrijmoedigheden zoo veel eerbied.

En die vergissingen worden nog wel gemaakt, dat men aanvankelijk van iemand veel verwachting heeft, en het wordt niets, en van een ander veel minder verwachting en het komt tenslotte goed uit, zoals bij Nicodemus

De discipelen, die de kinderen en ook de Kananese vrouw wilden verhinderen; hielden dezen jongeling niet tegen. Hij was een braaf mens, gezien en geacht bij het volk. Hoewel nog jong was hij reeds overste. En nog wel een, die zich in de verhouding tot hun Meester zoo gunstig onderscheidde van de andere oversten. Iemand, die blijkbaar geheel anders tegenover de zaak des Heeren stond ! Een zeer belangstellend mens! een, die onderwezen scheen te willen worden ! Wat zullen zij het een aanwinst voor het koninkrijk Gods geacht hebben, toen zij hem haastig zagen komen; zoals het grond woord te kennen geeft; voor den Heere op de knieën vallen en zij hem hoorden vragen "Goede Meester wat zal ik doen opdat ik het eeuwige leven beërven?",

Wij zouden zo zeggen op die vraag, is niets aan te merken, Zij is prijzenswaardig zowel wat de vorm als de inhoud aangaat In het "goede Meester lag hoogachting die ook door zijn knielen voor den Heere werd te kennen gegeven.

In het "Meester" lag een erkenenis, dat hij van den Heere wilde onderwezen worden En in het: wat zal ik doen opdat ik het eeuwige

leven beërven” ligt toch, zouden wij zeggen een bewijs, dat hem, in onderscheiding van de meeste jongelingen, de eeuwige zielsbelangen op het harte gebonden waren

Het antwoord dat de Heere hem geeft op zijn vraag klinkt daarom zo hard. Wij zouden gans iets anders verwacht hebben van Hem, die toch zelf aan Zijn discipelen leerde om het gekrookte riet niet te verbreken, en den rokende vlaswiek niet uit te blussen. Wij zouden zeker niet op het woord “Goede”aanmerking gemaakt hebben. En als wij het iemand hoorden doen: dan zouden wij zulk een al spoedig een echte vitter noemen, wie het nooit goed is--- en misschien niet ten onrechte.

Maar, waarom maakt de Heere daarop aanmerking door den belangstellenden jongeling te antwoorden: "Wat noemt gij Mij goed? Niemand is goed n.l. God".

Jezus vertrouwde zichzelf niet toe aan degene die hem om de tekenen en wonderen volgden, want Hij kende hun aller hart" Hij wist ook wat in het hart van deze jongeling was en daarom ook hoe deze jongeling moest behandeld worden. Er is geen twijfel aan of de Volmaakte Leraar der Gerechtigheid heeft alle zielen op de alleryolmaakste wijze behandeld dus ook deze gelijk uit het vervolg zoo duidelijk blijkt.

Deze Jongeling had als natuurlijk mens als gevallen Adamskind al was hij ook nog zo braaf en deugdzaam ja “Godsdienstig” geen recht begrip van het woord “Goed”. Hij kende niet het onderscheid tussen goed en goed. En dat onderscheid wilde de grote Leraar hem voor ogen stellen. Dat onderscheid te kennen is voor ieder maar zeker ook voor hem zo nodig De jongeling noemde Jezus “goed Meester” zoals hij de anderen ook wel goede Meester genoemd zou hebben. Hij zag in de Heere Jezus niet de volmaakte goede, zoals God de volmaakte Goede is.

Hij kende Jezus niet als de Zone Gods, eenswezens met den Vader en de Heiligen Geest; zoals Petrus in zijn belijdenis getuigde: "Gij, zijt de Christus: de Zoon des levenden Gods", welke belijdenis zoo noodzakelijk tot zaligheid is, Daar had de jongeling geen kennis aan; dat blijkt ook uit zijn antwoord aan den Heere, want in dat antwoord

laat hij het woord "goed" weg, en spreekt hij daarna den Heere alleen aan met "Meester". Had hij rechte kennis, van de Heere gehad, dan had hij het woord "goed" niet weggelaten, dan was hij er, niet overheen, '- maar dieper op ingegaan en gezegd: "Goede Meester, ik, noem U goed, Omdat Gij zelf ook God zijt, mag ik moet ik U **Goede** Meester, noemen en ik blijf U dus goed noemen." Een Levend gemaakt mens zou zeker op deze aanmerking anders geantwoord hebben evenzeer als op hetgeen de Heere verder zei.

De Heere zegt: Gij' weet de geboden, en dan noemt de Heere de geboden van de tweede tafel der wet. Van de **tweede** tafel en niet van de eerste. Waarom niet van de eerste en wel van de tweede? Is de eerste minder belangrijk? Of komt het voornamelijk op de tweede aan? Neen, maar de natuurlijke mens, als hij nog rekt met Gods geboden, toetst zichzelf meer aan de tweede tafel dan aan de eerste. "Ieder het zijne geven" dat is immers zijn godsdienst?

Maar over hetgeen **den Heere** toekomt bekommert hij zich niet Ga het maar eens bij u zelve na. Wat bekommeren wij ons van nature over de eer Gods? Immers niets ! Ons geweten klaagt ons veel eer aan over hetgeen wij tegenover mensen: dan tegenover God misdaan hebben, terwijl wij door Geestesovertuiging juist onze zonde als zonde tegenover God leren kennen. Toen dan ook David zijn vreselijke zonde leerde kermen riep hij uit voor den Heere: "Tegen U; U alleen heb ik gezondigd en gedaan dat kwaad is in uwe ogen." De Heere behandelt hem als een natuurlijk mens, en spreekt daarom alleen maar over de tweede tafel De meerdere Salomo doet zoals koning Salomo ook geleerd had. (Spr. 26:4): "Antwoord den zot naar zijne dwaasheid." Maar zal misschien iemand zeggen: Deze rijke jongeling, die reeds zoo Jong al een overste der Joden was, mag toch geen zot genoemd worden?

Och, deze jongeling was met al zijn wijsheid en vroomheid nog maar, een zot. De wijsheid der wereld, ook der vrome wereld, is en blijft nog maar dwaasheid bij God. Wij zijn van nature verduisterd van, verstand, en er is niemand verstandig, ook niet tot een toe. Daarom bidt de Kerk om "verstand met goddelijk licht bestraald." De Heere wijst hem dus op de geboden van de tweede

tafel en wel op het houden van die geboden want de jongeling, had gevraagd: "wat zal ik doen."

De jongeling meende dat hij door "doen" het eeuwige leven zou kunnen beërven, en hij wist niet dat het "uit genade" zal wezen. De mannen op het Pinksterfeest vroegen ook: "Wat zullen wij doen, mannen broeders?" en de stokbewaarder te Filippi riep ook uit: „Lieve heren, wat moet ik doen, opdat ik zalig worde." De ontdekte zielen vragen dus ook wat moet ik doen. Die vraag: "wat zal ik doen" kan dus op zichzelf genomen niet verkeerd geacht worden; want als iemand door Geesteslicht ontdekt wordt, vraagt hij dat ook. Maar als twee hetzelfde zeggen, is het daarom nog niet hetzelfde en als twee hetzelfde: vragen ook niet. De vraag kwam bij den rijken jongeling voort uit een werkeilig beginsel, en bij de mannen op het Pinksterfeest en bij den stokbewaarder uit de overtuiging van schuld en zonde. Het antwoord dat de laatste kregen van Petrus en Paulus was dan ook heel anders dan deze jongeling van den Heere te horen kreeg. Petrus zegt: "Bekeert u en "een iegelijk van u worde gedoopt in den naam van Jezus Christus tot vergeving der zonden." En Paulus zei tot den stokbewaarder : "Geloof in den Heere Jezus Christus en gij zult zalig worden" gij en Uw huis." Maar deze die door de werken der wet wilde gerechtvaardigd worden, werd op de wet gewezen. Want al wie deze, doet zal door deze leven" spreekt de Heere.

Doch deze jongeling kende de wet niet in haar geestelijke strekking, zoals Paulus als hij getuigt: "de wet is geestelijk maar ik ben vleselijk verkocht onder de zonde", gelijk iedere ontdekte zie zo zichzelf en de wet Gods leert kennen. Genadelicht zou den jongeling hebben doen uitroepen: Aan al deze geboden sta ik schuldig, mij ontbreekt alles voor de eeuwigheid maar daar dit licht hem ontbrak riep hij uit: "Al deze. dingen heb ik onderhouden van mijne jonkheid af." Hem ontbrak de Godskennis en de zelfkennis en daarom stond hij zoo hoog met zichzelf. Smytegeld zegt ergens, dat het van sommige mensen, die door deugden zoo uitblinken zoo diep te betreuren is, dat zij genade missen, anders zouden zij sieraden in de Kerk des Heeren zijn: En dat mag zeker gezegd worden van deze in

zoveel opzichten zeer te prijzen jongeling. En zoo zijn er zoveel, zelfs onder degenen, die met God en godsdienst gebroken hebben, en toch voorbeelden zijn van deugdzaamheid en plichtsgevoel, ja zelfs onder de heidenen die nooit van God en Christus gehoord hebben; zoals een Socrates, die zei: Indien de republiek het nuttig, en nodig oordeelt dat ik sterf, dan weiger ik niet den giftbeker te drinken, Maar zoo zijn er ook onder het naam christendom, die uitblinken in Offervaardigheid en werken der barmhartigheid, maar die nog niet geleerd hebben; dat al hun gerechtigheden zijn als een wegwerpelijk kleed. Als een kenmerk van genade kan dan ook gelden het getuigenis van een edelman die waarlijk edel en van adel was.

Er kwam iemand bij zijn ziek en sterfbed, die wilde hem troosten door te zeggen dat hij door zijn vele werken van barmhartigheid wel niet behoefde te vrezen dat hij geen goede rentmeester over zijn vele goederen was geweest en toen getuigde deze edelman: Als ik geen andere zonde had dan deze, dat ik geen goede rentmeester geweest ben, dan zou de Heere mij rechtvaardig voor eeuwig verwerpen". Hij was in veler oog een goed rentmeester geweest maar in eigen oog niet:

Psalm 130 : 2.

II.

Zien wij in de tweede plaats op de droevige scheiding.

De grote Leraar der gerechtigheid weet zo hoe hij zielen behandelen moet, niet alleen de zielen, waarin het leven is ingestort; maar ook waar het leven nog ontbreekt. Hij kon de geesten zo beproeven of zij uit God zijn, want alle dingen waren voor Hem naakt en geopend; Hij is nooit door schijn bedrogen. Hij kende ook het, tere plekje bij dezen jongeling, en daarmee moest de jongeling bekend gemaakt worden want hij wist niet dat nog zooveel van het aardse hield.

Daarom heeft de Heere op hem een middel toegepast, dat wij niet zouden durven toepassen, omdat wij vrezen zouden dat het

middel erger zou zijn dan de kwaal. Want de Heere zegt: Een ding ontbreekt u: ga heen en verkoop alles wat gij hebt; en geef het den armen en gij zult een schat hebben in den hemel.” Al wij dit zegden, zouden velen een bedenkelijk gezicht zetten gelijk *er* nu Zijn die het doen omdat Jezus het gezegd heeft. Immers Zij meenden dat de Heere hier heeft geleerd dat men door goede werken het eeuwige leven kan beërven Doch de Heere heeft dat gezegd om hem te beproeven, gelijk van Abraham geëist werd dat hij zijn zoon Izaäk zou offeren. Abraham was tot het offer van zijn zoon bereid, maar de rijke jongeling tot het offeren van Zijn geld niet.

Evenmin als de Heere eist dat Wij onze kinderen zullen slachten evenmin eist de Heere dat wij alles zullen verkopen en het geld aan de armen zullen geven. Nergens in Gods Woord lezen wij dien eis als voorwaarde om het eeuwige leven te beërven en ook niet dat degenen die het doen daarmee den hemel zouden verdienen.

Al ware het zegt Paulus dat ik al mijn goederen tot onderhoud der armen uitdeelde en had de liefde niet, zo zou het mij geen nuttigheid geven.

Dat Wij ook weer niet zeggen dat de Heere niet ziet op den blijmoedige gever; neen! Dien heeft Hij lief en de Engel Gods zei tot Cornelius “Uw gebeden en uw aalmoezen zijn tot gedachtenis opgeklommen voor God en de, wijze Koning getuigt door den Heiligen Geest (Spr 19: 17) “Die zich des armen ontfermt, leent de Heere en in Hebr. 13: 16 lezen wij: vergeet de weldadigheid en de Mededeelzaamheid niet want aan zodanige offerande heeft God een welgevallen.

De barmhartigheid wordt beloond doch deze beloning geschied niet uit verdienste maar uit genade. Het is kennelijk de bedoeling van de Heere Jezus om de rijke jongeling op zijn gevoelige plek te raken en niet om hem in zijn werkheilig beginsel te sterken. De jonge man wist niet wat het is „uit genade “ zalig te worden. Door de werken meende hij het eeuwige leven te kunnen beërven en door dat, antwoord laat de Heere hem gevoelen dat zijne werken ontoereikend zijn. Gelijk de Heere dat ook zoo uitdrukkelijk

leert in de Bergrede, als Hij zegt "Tenzij uw gerechtigheden overvloediger zijn dan der Schriftgeleerden en Farizeeërs gij zult in het koninkrijk der hemelen geenszins ingaan." De jongeling moet zelf zien dat zijn gerechtigheid onvoldoende is en dat hij met de gerechtigheid van Christus bekleed moet worden om het eeuwige leven te beërven.

Om dat aan de mens te leren, geeft Hij soms harde lessen die Hij alleen eigenlijk geven kan en geven mag, en niet wij; tenzij wij bijzonder door den Geest Gods geleid worden, en door dien Geest te zien krijgen dat wij alleen op die wijze een dwalende kunnen overtuigen. Wij mogen niet zeggen als gij dit en dat doet, gelijk de Roomsden dat zeggen, zult gij de eeuwige zaligheid beërven.

Daardoor zouden wij zielen op een dwaalweg brengen.

Maar de Heere wist dat die jongeling daarop niet zou ingaan, omdat hij wist wat in hem was, en dat dit de weg was om hem aan zijn dwaling bekend te maken, en dat alles te verkopen, en de armen te geven voor hem nog onmogelijker was dan voor een moeder om haar zuigeling te vergeten. Door dit woord des Heeren bleek het dat hij meer hield van zijn vele goed dan van het eeuwige leven, dat hij vaster zat aan het vergankelijke dan aan het eeuwige goed; en dat had de jongeling met al zijn vroomheid nog nooit geweten evenmin als Job voor zijn lijden geweten heeft dat hij zo vloeken en schelden kon. Het moet er maar eens op aan komen. De drukking der neus breng bloed voort.

Wellicht is u bekend dat Ds. Ledeboer eens kwam bij een gegoede vrouw die nog al pronkerig was. Ds. L zag dat en vroeg of zij haar hart niet op al dat moois zette.

O neen, antwoordde zij, ik ben bezittende als niet bezittende.

Toen Ds. L vroeg of dat wel waar was en zij *het* met klem bevestigde, Sloeg hij op eens een mooie pendule stuk. De vrouw begon toen te jammeren over die pendule waarop Ds. L, zei: "Ik hoorde u toch zeggen dat ge er uw hart niet op zette, Ik zal u een andere geven maar ik heb dat gedaan, opdat gij, uzelf beter zou leren kennen."

Door redenering kon, Ds. L haar niet overtuigen en daarom deed hij wat eigenlijk niet betaamde. En dat kon en mocht Ds. L. doen, en van een ander zou het wellicht niet de gewenste uitwerking hebben. En zoo gaat het zo dikwijls, dat de ene leraar mag doen en zeggen wat door een ander leraar gedaan of gezegd, ongepast zou, worden geacht. En zoo was het ook den Heere en Hem alleen geoorloofd om te zeggen: "Ga heen en verkoop al wat gij hebt en gij zult een schat hebben in den hemel".

De Heere wist als die jongeling, dat deed, dan was er een wonder aan hem geschied door de onwederstandelijke werking des Heiligen Geestes en dan zou, hij gewis een schat in den hemel hebben, niet om dat verkopen als zoodanig. maar als een vrucht van genade evenals de gebeden en aalmoezen van Cornelius als vrucht van genade tot gedachtenis ware opgekomen voor God" De Heere spreekt dan ook niet alleen over het verkopen van alles wat hij had maar laat er op volgen: "en kom herwaarts, neem het kruis op en volg mij," Dat moest op het verkopen volgen of daarmee gepaard gaan, anders zou het verkopen van al zijn goed niets betekenen voor de eeuwigheid. En dat wordt door zo vele over het hoofd gezien, Zij nemen een besluit uit het Woord des Heeren voor Hij heeft uitgesproken en verdraaien daarmee het woord des Heeren tot eigen verderf. Er zijn er al zoveel bedrogen uitgekomen door een halve waarheid te belijden en de andere helft te bestrijden. Zij zeggen en belijden wat waar is, maar wat ook waar is en waar het op aankomt verzwijgen of bestrijden zij. Zij betonen daarmee echte leerlingen van de vorst der duisternis te zijn, die, bij de verzoeking in de woestijn ook zei: "Daar staat geschreven" Doch hij gebruikte die waarheid om te liegen. Ja tenslotte was al, zijn waarheid spreken niets anders dan leugen spreken tegen den Heere.

Neem het kruis op. Welk kruis? Er staat niet een kruis, of dat kruis maar het Kruis. En welk is dat? Om een antwoord op deze vraag te geven is het goed om er op te letten dat in Mattheas en Lucas, waar deze geschiedenis ook vermeld staat, deze woorden "Neem het kruis op" niet staan opgetekend Dat wil zeggen: In het tot Jezus komen en Hem volgen ligt het opnemen van het kruis opgesloten.

Het is het kruis, dat de gehele kerk Gods om Jezus wil moet dragen; Het is het lijden dat de kinderen Gods om Christus wil moeten ondergaan. Want Jezus volgen, dat sluit in, vervolgd worden door al de vijanden van Christus. In de wereld zullen Zij verdrukking hebben. "Zij hebben mij vervolgd en zij zullen ook "u vervolgen."

Verkoop alles en geef alles aan de armen. Een deel dat zou nog wel gaan; dat zien wij aan Annanias en Saffira. Maar alles, dat is zoo moeilijk. De laatste loodjes wegen ook hier het zwaarst.

De jongeling werd treurig, Het is een wonder, dat hij niet nijdig werd. Dé meesten worden, als zij, zoo behandeld worden nijdig, wrevelig en gaan dan nijdig, maar niet "treurig" heen. Hij werd treurig" want dat viel hem zoo tegen. Hij dacht niet, dat er zooveel gedaan moest worden om het eeuwige leven te beërven. Hij kende niet den inhoud van de wet: "Gij zult "liefhebben den Heere uwen God, met uw ganse gemoed, met al uwe kracht en uw naaste als uzelf:" en het was hem nog nooit duidelijk geworden dat de wet blijft vloeken, zolang niet alles gedaan is, wat daar geschreven, staat. Deze teleurstelling is niet gering; maar wat is die nog vergeleken bij de teleurstelling, die het deel zal zijn van degene die zullen menen in te gaan en niet te kunnen en zullen moeten horen: "Ga weg van mij, gij werker der ongerechtigheid, " ik heb u nooit gekend." Vol eigene gerechtigheid als een werker van ongerechtigheid te worden verwezen naar de oorden der, eeuwige rampzaligheid; Die hier de heilzame treurigheid kent zal voor de rampzalige "treurigheid" in de eeuwigheid bewaard blijven.

De jongeling werd treurig en hij had oorzaak om over de onderwijzing des Heeren blijde, te zijn En hij zou het ook geweest zijn, indien hij een begenadigde jonge man was geweest: indien hij een recht gezicht op en in het eeuwige leven had gehad. Immers dan had hij uitgeroepen: "Het eeuwige leven is meer waard dan duizend werelden en zou ik dan niet dat weinige geld ervoor over hebben."

De jongeling was een geluk zoeker; maar geen Godzoeker Nu bleek dat hij geen groter geluk kende dan zijn geld bezit. Het eeuwige leven was hem niet zoveel waard als zijn geld Hij wilde als het ware zijn geld in het eeuwige leven nog hebben.

En toen hij dat hoorde ging hij bedroefd weg.

Wat bleek nu duidelijk dat de Heere zo terecht aanmerking op dat “Goede Meester” had gemaakt; want nu wilde hij van die “Goede Meester niets weten en volgde hij een andere meester, die hem aanried om deze Meester niet te volgen.

Hij was wel bedroefd maar het was geen droefheid naar God die een onberouwlijke bekering tot zaligheid werkt. Het was een droefheid omdat hij hoorde dat zonder algehele zelfverloochening het eeuwige leven niet verkregen kan worden. Bedroefd, omdat hij niet als een rijke maar als een arme jongeling kon zalig worden. Dat is immers juist zo tegen vlees en bloed in, dat het de weg der genade is om als een arme door de Heere rijk gemaakt te worden en als een goddeloze gerechtvaardigd.

Hij ging weg, en de Heere liet hem gaan niettegenstaande wij toch zo lezen dat de Heere hem beminde. Dat schijnt ons zo vreemd toe. Wij zouden menen, dat de Heere, die hem beminde, hem nog wel eens terug zou roepen, om hem de zaak nog wat duidelijker te maken, om nog eens wat met hem te redeneren. Maar niets van dat alles. De Heere liet hem gaan. En daaruit blijkt, in welken zin de Heere hem beminde.

De Heere beminde hem in dien zin dat "Hij hem in 't natuurlijke leven een in vele opzichten voorbeeldig mens vond: maar de Heere kon hem niet beminnen wat zijn geestelijken staat betrof. Want hij was met al zijn godsdienst en, met al zijn deugden een vijand Gods, een hater van de Waarheid.

Zo gaat het immers nog wel, dat ware kinderen Gods wel van onbekeerde mensen houden, omdat zij in het burgerlijk leven eerlijk, oprecht, mededeelzaam, hulpvaardig zijn; maar van wie zij een afkeer hebben zodra zij hen beschouwen als vijanden Gods en haters van de Waarheid. En als de zulke dan dien afkeer openbaren wanneer hun de Waarheid wordt voorgehouden, och dan moeten Gods kinderen hen laten gaan. Dan blijkt het dat er een grote kloof is.

Het is toch zo wonderlijk. De Heere, die ging in de huizen van de tollenaars en zondaren en met hen at, die liet deze jongeling,

die nog wel naar den Heere toegekomen was gaan, zonder ook nog maar een poging aan te wenden om hem te overtuigen

En toen deze jongeling weg was, zag de Heere de schare die daarbij stond eens rond, zag ze eens aan. En het is alsof wij een zucht van de Heere Jezus horen als Hij tot de schare met het oog op die weggaande jongeling zegt: Hoe bezwaarlijk zullen degenen, die goed hebben en (gelijk Hij het later verklaart) die op hun goed hun vertrouwen stellen het Koninkrijk Gods ingaan." Ja! dat, een kemel lichter zal gaan door het oog van een naald dan dat zulk een het Koninkrijk Gods zullen beërven.

En als dan de discipelen tot elkander zeggen: „Wie kan dan zalig worden”. Dan ziet de Heere hen weer aan en zegt „Bij de mensen is het onmogelijk maar niet bij God want alle dingen zijn moeilijk bij God.

De discipelen zagen gewis zichzelf ook als rijken, en als degenen die op hun goed hun betrouwen stelden. Maar” zult gij zeggen „zij hadden toch alles verlaten en waren Hem gevolgd.

Ja M.L maar omdat zij zichzelf kenden wisten zij dat de rijke jongeling ook in hun hart was. Want och, wij behoeven niet vele goederen te hebben als de rijke jongeling om hem gelijk te zijn.

Wij zijn allen van nature rijk en verrijkt en dat weten Gods kinderen, en zij weten ook dat de Heere hen telkens weer arm moet maken. Want nauwelijks heeft de Heere het ene ontnomen of zij grijpen weer wat anders aan. En van die zijde bezien zeggen zij, wie kan dan zalig worden, en hoe kan ik zalig worden.

De geschiedenis van de rijke jongeling bevat een ernstige waarschuwing, maar ook een rijke vertroosting.

Een ernstige waarschuwing, want de rijke jongeling is in ieders hart. Van nature zijn wij allen rijk en verrijkt en hebben aan geen ding gebrek, en wij weten niet dat wij ellendig, arm, jammerlijk, naakt en blind zijn. Wij roepen allen uit: Wat ontbreekt mij nog? In zelfgenoegzaamheid en in zelfvoldaanheid leven wij door, zolang de Heere ons niet aan ons gebrek bekend gemaakt heeft. En dat is zo'n gevaarlijke toestand. De

Farizeeën riepen uit zijn wij dan ook blind?" En de Heere zei: Indien gij wist dat gij blind waart zoo zou gij Zien." Dat is het grootste gebrek dat wij ons gebrek niet zien en daardoor menen dat wij door "doen" het eeuwige leven zullen beërven.

Dit gebrek is zowel bij onbekeerde Farizeeën als bij onbekeerde tollenaars.

En nu is het menselijker wijs gesproken nog moeilijker om dat aan farizeeën dan aan tollenaars te doen verstaan, Ofschoon er natuurlijk van Gods zijde voor beide maar een enkele wenk van Zijne. Goddelijke almacht toe nodig is. Voor die wenk valt een Farizeeër uit de Farizeeën even spoedig als een rijke Zacheus, de tollenaar.

Zij werden beiden arm zij verloren alles; Zij verloochenden zichzelf. Zij namen het kruis op en volgden Hem. Wat zou het een voorrecht zijn als gij rijken, hetzij gij rijk zijt aan geld, of aan deugden, of aan beiden; eens kreeg te zien, dat alles *voor* den Heere te kort en te smal is, en dat gij met alles eens arm werd en uitriep: "Mij ontbreekt alles," Want ach wat zal het u baten, al kunt gij zeggen Naar de wereld ontbreekt mij niets, ik kan krijgen wat mijn hart begeert." Weet het wel dat blijft zoo niet. Er komt een tijd, wie weet hoe spoedig, dat gij aan dat alles niets hebt. Niets aan uw prachtig huis met sierlijken tuin, niets aan de schoonste klederen, niets aan, de fijnste spijzen n.l, in het aangezicht van den dood. Als ge dan alles verlaten moet, en niets u wacht dan die ontzaggelijke eeuwigheid. "Wee u gij rijken" zoo roept de apostel Jacobus. Rijken naar de wereld maar niet rijk in den Heere. Geld en goed is geen ladder naar den hemel, maar kan, wel een klove vormen gelijk bij den rijke jongeling.

Maar nu zijn er ook, die geen, aardse rijkdom bezitten: en die nochtans rijk zijn. Deze jongeling had tweeërlei rijkdom; maar de ware rijkdom miste hij. Hij was ook rijk in deugden en plichten. En zoo zijn er die alleen hierin rijk zijn; die zichzelf uitnemender achten dan een ander; die van ieder wat weten te zeggen, behalve van zichzelf; die nooit zichzelf bij Geesteslicht in de spiegel van Gods heilige wet hebben gezien. Hoe vreselijk zal het zijn als u straks die

rijkdom Ontvalt, als die u niet helpen kan voor de poorten der eeuwigheid. O, wij weten het wel, er zijn er die op die gronden rustig de eeuwigheid ingaan. Maar naar 's Heeren woord zijn het toch valse gronden, Zelfs al is uw rijkdom als van degenen, die zeggen zullen: "Heere, wij hebben in uwen naam duivelen uitgeworpen en vele krachten gedaan." Dan zult gij met al uw rijkdom van godsdienst, en vroomheid nog bedroefd moeten heengaan als de Heere zegt: "Ga weg van mij, Ik heb u nooit gekend." Maar welk een vertroosting ligt er in deze geschiedenis voor de armen en ellendige in zichzelf, die als zij hun schatten nagaan uitroepen: "Mij ontbreekt alles." Die zien dat hun rijkdom naar de wereld niets betekent voor de eeuwigheid en die verstaan hebben dat hun deugden en braafheden ook ontoereikend zijn, dat zij, al hebben zij het voorrecht, dat zij, als deze jongeling, onberispelijk zijn voor de wereld en geëerd en geacht door de mensen, nochtans voor God verwerpelijk, verdoemelijk, verachtelijk en walgelijk zijn. Die dus de onmogelijkheid van hunne zijde inzien om zalig te worden. Want de Heere zegt: "Wat onmogelijk is bij de mensen is mogelijk bij God." Dit is een rijke vertroosting.

Daar is dus nog een weg, daar is nog een mogelijkheid'.

O, wat is dat een vertroosting; dat het nog kan. Het kan maar alleen door dat ondoorgrondelijke wonder van Gods, genade, namelijk door de toepassing van den rijkdom die in Christus Jezus is. Als Hij niet Zijn rijkdom in uwe armoede komt te voorzien en met de klederen des heils en de mantel der gerechtigheid, uwe naaktheid komt te bedekken.

En die rijke vertroosting doet u niet bedroefd weggaan, maar als een arme smekeling naderen, en gij valt op de knieën en blijft voor hem liggen, smekende. "Heere, wil mij arme en ellendige uit uwe volheid bedienen." En dat wel in het volle besef dat gij het waard zijt, dat de Heere u naakt en ledig wegzond. Want gij hebt niets in uzelf; waarop gij bij Hem pleiten kunt.

O, arm en ellendig volk, misschien ligt gij zoo reeds lang, en roept de vijand u toe; "Ga maar weg het baat toch niet !" Och, denk dan aan de Kananese vrouw, die in de erkenning van haar

onwaardigheid toch maar aanhield en wel met de hondjes onder de tafel wilde wachten tot er wat kruimels vielen. De Heere heeft haar niet verworpen.

Als de rijke jongeling met al zijn rijkdom, van geld en deugden eens als een arme jongeling was gekomen, wat zou er dan op die ontmoeting in plaats van een "bedroefd heengaan" een zalig blijven" gevolgd zijn, en wat zou Christus hem met Zijne goederen vervuld heb hen; want die zoo arm tot Hem komt zal Hij geenszins uitwerpen.

Die zo tot Hem komt is van den Vader getrokken. Die is een gegevene des Vaders. En al wat de Vader den Zoon gegeven heeft, komt tot den Zoon. En zou de Zoon, die Zijn bloed voor zoo een gegeven heeft, hem dan verstoten?

Dat is onmogelijk. Zulke mogen met de kerke Gods zingen:

"Schoon ik arm ben en ellendig, denkt God aan mij bestendig."

Zij zijn in Zijn handpalmen gegraveerd, en zij zullen niet verloren gaan in der eeuwigheid; de poorten der hel zullen hen niet overweldigen. "Op dezen zal Ik zien die arm en verslagen van geest zijn en voor mijn Woord beven" spreekt de Heere.

Wacht op den Heer, godvruchte schaar, houd moed:

Hij is getrouw, de bron van alle goed;

Zoo daalt Zijn kracht op u, in zwakheid neer;

Wacht dan, ja wacht, verlaat u op den Heer'.

AMEN.

ELBURG.

A. M. DEN OUDSTEN

